

Mathias Uglebjerg Vinholts 1. maj-tale

Taler

Mathias Uglebjerg Vinholt
Faglig sekretær, Dansk El-forbund

Dato

1. maj 2025

Sted

Spillestedet Baghuset, Sankt
Jacobsvej 1c, 2750 Ballerup

1 Kære alle

Tusind tak, fordi jeg også har fået lov til at få ordet her til jeres 1. maj.

5 Til dem af jer, der ikke kender mig, så er mit navn Mathias Vinholt, og til dagligt er jeg valgt faglig sekretær i Dansk El-Forbund.

Og selvom det jo er god skik at sige, at det er en særlig fornøjelse at være netop her – så mener jeg det faktisk helt oprigtigt denne gang.

10

Det er der egentlig tre grunde til – men da Bjarnes Pølser først åbner klokken 11, må I nøjes med to.

15

Den første grund er, at jeg – som mange andre her i lokalet – også fik min politiske opdragelse i DSU. Godt nok ikke her i kommunen, men i København.

20

Der var en af mange fornøjelser, når vi holdt fællesmøder med afdelingerne i omegnen. Det betød, at DSU Ballerup også ville dukke op – og de var altid velforberejdede og diskussionslystne – og det betød jo, at vi andre også var nødt til at være det.

25

Ballerup kan tage æren for at have hjulpet nye talenter som Carl Emil, Sofie, Johan, vist nok en enkelt statsminister og mange flere godt på vej – og det synes jeg i hvert fald bare, at I skal gøre. Om det så er rent held eller der er noget i vandet, det må I jo fortælle mig. At få lov til at kunne dele talerstol med dem, selv for en stund, det er jeg i hvert fald selv meget stolt over.

30

Den anden grund til, at jeg er ekstra glad for at være lige netop her i dag, er, at da jeg fik en læreplads som elektriker, så havde jeg ikke kun en stor del af min

læretid, men endda min allerførste dag i lære i Ballerup. At tage en
erhvervsuddannelse er den bedste beslutning og det mest skelsættende for,
hvordan mit liv har udviklet sig – og at det var her i Ballerup, jeg skulle lægge de
første sten under fundamentet for resten af mit liv, ja, det er jeg også meget
35 taknemmelig for.

Det betyder selvfølgelig også, at hvis der en dag er en af jer, der får forvildet jer
ned i kælderen under Hedegårdsskolen og falder over en rørinstallation, der med
antallet af huller, der er blevet boret, men ikke er blevet brugt, får en til at tænke:
40 “Det ligner, at der engang har været en førsteårslærling forbi her“ – ja, så er det
fuldstændig korrekt.

Men det var også i den kælder, at jeg lærte treskridtsreglen. Det var min
læresvend, Mads, der fortalte, at inden jeg kom for at spørge ham, om noget
45 arbejde var lavet godt nok, så skulle jeg først selv tage tre skridt tilbage – og så
anskue resultatet igen.

Det havde nemlig den helt lavpraktiske funktion, at i stedet for at have næsen
helt nede i detaljen, hvor det var nemt at tænke, at det var den bedste skrue, der
50 nogensinde var blevet sat i en væg, så tog man de tre skridt tilbage og fik
overblikket – og ja, pludselig kunne man så opdage, at verdens bedste skrue
havde fået æren af at hænge verdens mest skæve kabelkanal op.

Og selvom skruemaskinen ligger derhjemme, så synes jeg, at treskridtsreglen er
55 det perfekte værktøj – ikke kun for den kommende håndværker, men også når vi
skal gøre status en dag som i dag – som arbejderbevægelse.

For kan vi ikke tillade os at sige, at vi som parti og fagbevægelse har meget at
være stolte af? Kan vi ikke – uden at ryste på hånden – påstå, at generationer
60 over de sidste 100 år, sammen med de andre nordiske lande, har formået at
bygge samfund op, hvor flest mulige mennesker har muligheden for at få en
tilværelse, vi kan være bekendt?

Selvfølgelig – det er selvsagt – jeg er enig. Men skal det være en sovepude? Skal vi
65 lade os forblænde af det, der skinner, og stoppe med at pudse? Sige skål og tak
for i dag?

Selvfølgelig ikke!

Når vi i Dansk El-Forbund – sammen med resten af fagbevægelsen – tager tre skridt tilbage og giver velfærdssamfundet et kig, så er der noget, der fanger vores øje, og som vi håber også vil fange fleres – og det handler om **sociale klausuler**.

75 For den uindviede lyder sociale klausuler måske som noget teknisk og kedeligt. Noget med nogle bilag i noget lige så kedeligt udbudsmateriale i store grå ringbind. Men sociale klausuler handler både om noget meget større, noget meget lavpraktisk – og noget meget principielt.

80 For når det offentlige bygger – hvad enten det er en skole, et sundhedshus eller et nyt ældrecenter – så er det jo ikke bare nye mursten i bybilledet. Det er os som fællesskab, der ser et behov – og derfor beslutter, at fælles penge skal gå til fælles gavn.

85 Men når vi diskuterer, hvordan pengene skal bruges, så kan det jo være fristende at kaste blikket langt ud i horisonten – til der, hvor den røde snor skal klippes. Det giver selvfølgelig sig selv. Så længe vi som fællesskab ikke glemmer, at vejen til saksen og snoren er lavet af en masse menneskers arbejde på en byggeplads.

90 Kort fortalt er en social klausul ganske enkelt et krav om, at der skal tages et socialt ansvar, når man arbejder på offentlige projekter betalt af det store fællesskab. Det kan være krav om at tage lærlinge. Krav om, at arbejdet udføres på overenskomst. Eller krav om, at man tager mennesker ind, som ellers står udenfor arbejdsmarkedet.

95

Og hvorfor er det vigtigt? Ja – fordi vi som samfund selvfølgelig aldrig kan være ligeglade med, hvem der får en chance, og hvordan vi behandler hinanden, når der skal bygges noget nyt.

100 Det er vigtigt, fordi der i Danmark lige nu er tusindvis af unge, der gerne vil i lære – men som ikke kan få en læreplads. De får at vide, at de skal tage en erhvervsuddannelse, men de bliver efterladt med tomme løfter og manglende praktikpladser.

105 Det er vigtigt, fordi vi stadig ser, at alt for mange store byggepladser er fyldt med udenlandske underentreprenører, der arbejder under elendige forhold – og ingen tager ansvar for dem. Heller ikke dem, der betaler regningen.

110 Og det er vigtigt, fordi et arbejdsmarked uden ansvar og fællesskab er et der er koldere og kynisk – hvor de få spinder guld på rovdriften af de mange.

Sociale klausuler handler altså ikke bare om at “tage nogle flere lærlinge”. De handler om, hvilken retning vi vil med vores samfund. Skal vi bruge vores fælles
115 penge til at presse lønninger og udhule uddannelser – eller skal vi bruge dem til at give unge en chance, sikre ordentlige vilkår og holde fast i den danske model?

Og så handler sociale klausuler om os som parti og arbejderbevægelse. Er vi endegyldigt tilfredse med det samfund, vi har skabt? Er der ikke mere at gøre for
120 fællesskabet? Er der ikke flere chancer og muligheder at give til dem, der mangler?

Jo, selvfølgelig er der det. Og det er netop derfor, vi mødes 1. maj. Ikke kun for at fejre det, vi har opnået – men for at minde hinanden om alt det, der stadig
125 kræver vores stemme, vores kamp og vores fællesskab.

Sociale klausuler er ikke bare politik på papir. Det er virkelige valg med virkelige konsekvenser for virkelige mennesker. Og derfor skal vi blive ved med at stille krav – til dem, der bygger, og til dem, der beslutter.
130

For jeg tror ikke på, at der findes nogen naturlov, der siger, at fremtiden automatisk bliver bedre end fortiden. Men jeg tror på, at vi – sammen – kan sørge for, at den gør.

135 Når vi organiserer os. Når vi stiller krav. Når vi tør tage debatten. Og når vi holder fast i, at det her land ikke blev bygget af dem, der satte sig selv først – men af dem, der troede på noget større end dem selv.

Så lad os tage tre skridt tilbage, få overblikket – og derefter tage et skridt frem.
140 **Sammen.**

Tak – og god 1. maj!

145

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

150 **Kildetype**
Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale

155 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/mathias-uglebjerg-vinholts-1-maj-tale-2025>

160

165

170

175

180

185